

حجت الاسلام و المسلمین علیرضا پناهیان: پژوهش؛ پرواز در آسمان علم

1394-4-14

به گزارش خبرنگار معاونت پژوهش حوزه علمیه استان تهران، حجت الاسلام و المسلمین علیرضا پناهیان طی یادداشتی پژوهش را پرواز در آسمان علم دانست.

متن کامل یادداشت ایشان به شرح ذیل می باشد:

تدریس، معلومات استاد را تثبیت می کند و پژوهش، آن معلومات را تکثیر می نماید. تدریس، آغاز راه بی نهایت غور در کھکشان علم است. ولی استاد با پژوهش نشان می دهد که این سفر ژرف را در آغاز به اتمام نرسانده است و هر دم، میوه ای از باغستان علوم و معارف را که به آن ها دست یافته است، برای شاگردان و دوستان خود به ارمغان می آورد. یکی از راه های تحوّل و تکامل روند تدریس و تدرّس در حوزه های علمیه، همین پویایی علمی اساتید است که با گشودن دریچه های نو از علم، جدا از آن چه آموخته اند و می آموزانند، تجربه های جدید پیدا می کنند و جریان تبادل علم در حوزه ها را بهبود می بخشند. بی تردید ارائه مقالات علمی توسط اساتید، یکی از راه های انتقال تجارب جدید علمی است.

همه ما می دانیم آنچه تاکنون از آسمان بی انتهای معارف دینی دریافت شده است، اندکی از طبقه اول این سپهر نیلگون است و متون عالمانه هر یک از اساتید می تواند نمایی از کشفیات تازه را ارائه نماید، قطعه ای از تاریکی های جهل را بزدايد و راه هایی برای اندیشیدن آیندگان به هفت آسمان علم و هفتاد بطن معارف باز نماید. پژوهش، پروازی در آسمان علم و معرفت است که برای آنان که لذّت علم و حکمت را دریافته اند، به فرموده حضرات معصومین (ع)، «الذّ لذات» است و باید فرود آمدن از این آسمان را هوا تعبیر کرد.

نباید در عرصه اندیشه و تتبع، به خصوص در این صحنه های بکر و صفحه های ناشناخته، منتظر کار کامل و بی نقص بود و نباید از انتشار دریافت های اجمالی علمی پرهیز کرد؛ چرا که سنت گرانقدر نقد و اعتنا به دیدگاه های گوناگون عالمانه در حوزه های علمیه، رسم مرسوم است و آنچه در عرصه اندیشه در حوزه های علمیه عرضه می شود، ناصحیح هم که باشد، موجب تقویت نگاه صحیح می شود و کسی بی اعتنا از کنار آن نمی گذرد. آنچه مهم است، جدّ و جهد است، و کافی است اجتهادی روشمند و بر اساس اسلوب صحیح صورت گرفته باشد. این جاست که ارزش، آفریده شده است و اثر علمی تولید می شود.

تخصّصی شدن علوم و معارف، راهی بی انتهاست و هرچه پیش می رویم، ناچار به دقّت و موشکافی در زمینه های مختلف علمی هستیم. همین تخصّصی شدن موجب می شود از تولّد یک گزاره علمی در هر موضوع جزئی استقبال کنیم و تولید علم را هرچند ناچیز و مختصر باشد، بی مقدار ندانیم؛ به همین دلیل، تولید مقاله گاهی از اوقات، ضرورتی بیشتر از نوشتن کتاب پیدا می کند و می تواند اثر علمی ماندگاری در عرصه معارف دینی به جای بگذارد.

رسم ارائه مقاله مي‌تواند سنت حسنه‌اي باشد که در حوزه‌هاي علميه در کنار تأليف کتاب و حاشيه‌نويسي بر تأليفات پيشين، رواج يابد و در جايگاه‌هاي علمي حوزه، ارزش‌گذاري شود. روند ارتقاي جايگاه علمي اساتيد که به صورت طبيعي در حوزه‌هاي علميه تحقق مي‌يافته، از راه‌هاي گوناگون صورت مي‌پذيرد؛ ولي اضافه شدن مقالات علمي، اين روند را تسريع خواهد کرد و بر دقت آن خواهد افزود و بيش از پيش، فضاي حوزه را به کمک اساتيد و مراجع علمي بزرگ حوزه خواهد آورد.